

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Mijande Wonen
Aangevraagde activiteiten :	WNB Aanvraag Ontheffing soortenbescherming
Datum ontvangst aanvraag :	01.03.2022
Locatie :	D' Oale Bouw Westerhaar Vriezenveensewijk
Datum beschikking :	18.07.2022
Kenmerk :	D2022-07-001831
Zaaknummer :	2022-003450

Datum verzending

19.07.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Kwetsbare perioden	8
B.4	Soortspecifiek	8
B.5	Actualiserend onderzoek	11
B.6	Overige zaken	11
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT1	12
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	12
C.1.1	Bevoegdheid	12
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	12
C.1.2	Procedure	12
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	12
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	12
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	12
C.1.3	Toetsingskader soorten	12
C.1.3.1	Wettelijke regels	12
C.1.3.2	Provinciaal beleid	13
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	14
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	14
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	14
C.2.2	Doel van het project	15
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	15
C.2.4	Periode	15
C.2.5	Onderliggende documenten	15
C.2.6	Aanvullende gegevens	16
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	16
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	16
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	16
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	17
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	20
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	20
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	20
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	21

C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	21
D.	SLOTCONCLUSIE	21
E.	BIJLAGE 1. TABEL ADRESSEN EN FASERING	22

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

van het adviesbureau Eelerwoude heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Deze hebben wij op 1 maart 2022 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-003450.

Op 13 juni 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de sloop en nieuwbouw van ca. 130 woningen in de wijk D'Oale Bouw te Westerhaar-Vriezenveensewijk. Hierbij geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn, van de Habitatrichtlijn en voor nationaal beschermde soorten. In het bijzonder gaat het om nesten, rustplaatsen van de spreeuw, de gierzwaluw en de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of weg te nemen³, om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te beschadigen of te vernielen⁴ en om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁵.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop en nieuwbouw van ca. 130 woningen in de wijk D' Oale Bouw Westerhaar Vriezenveensewijk.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit en blijft geldig tot en met 1 juni 2027.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- Eelerwoude, 1 maart 2022. Wet natuurbescherming D' Oale Bouw Westerhaar-Vriezenveensewijk. 202944;
- Eelerwoude, 4 februari 2022. Notitie nadere onderzoeken D'Oale Bouw Westerhaar-Vriezenveensewijk. 220124;
- Eelerwoude, 24 september 2019. Flora en faunaonderzoek Westerhaar-Vriezenveensewijk. Renovatie en sloop D'Oale bouw. 9388.;
- Eelerwoude, Nader onderzoek Wnb Oale bouw Westerhaar 2021 P200527 (1).pdf Nader onderzoekbeschermde soorten. Sloop en nieuwbouw D'Oale Bouw Westerhaar-Vriezenveensewijk. 200527;
- Afbeelding plangebied.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en of art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb
² Op basis art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en of art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb
³ Art. 3.1, tweede lid Wnb
⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb
⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Twenterand;
- Eelerwoude BV, [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Wim Vliek,
i.a. Teamleider Vergunningverlening.

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-05-002799). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁶, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Kwetsbare perioden

5. De uitvoering van het ongeschikt maken (voor huismus, spreek, vleermuizen) van bebouwing, slopen of verwijderen van groen vindt plaats buiten de kwetsbare perioden van de voor die werkzaamheden relevante soorten. De kwetsbare perioden zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Afhankelijk van de weersomstandigheden verschuiven de kwetsbare perioden, waardoor ze langer dan wel korter zijn dan weergegeven in de tabel. Wanneer de weergegeven geschikte perioden beginnen en eindigen op de specifieke locatie en in het jaar van uitvoering, wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betrokken soort(en). Als dit oordeel afwijkt van de weergegeven standaard onderbouwt de ecologisch deskundige dit oordeel in het ecologisch logboek.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huisumus Voortplantingsperiode Vorstperiode												
Gierzwaluw Voortplantingsperiode												
Spreek Voortplantingsperiode												
Gewone dwergvleermuis Periode waarin ongeschikt maken mogelijk is												
Laatvlieger Periode waarin ongeschikt maken mogelijk is												
Egel Voortplantingsperiode Winterperiode												

* een vorstperiode in de oranje periode is ook een kwetsbare periode, buiten vorstperioden is het ongeschikt maken wel toegestaan.

B.4 Soortspecifiek

Gierzwaluw

6. Sloop van de woning met verblijfplaatsen van de gierzwaluw is alleen buiten de kwetsbare periode toegestaan.
7. In juni 2022 plaatst u 80 tijdelijke kasten van het type NK GZ 08 of een daarmee vergelijkbaar type in afmetingen, invliegopening en materiaalgebruik. U plaatst de kasten in de directe omgeving (binnen 200 m) van de aangetroffen verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus, volgens de in het Kennisdocument Huismus en Kennisdocument Gierzwaluw weergegeven uitgangspunten. U legt de locatie en keuzes vast in het logboek.
8. In de nieuwbouw realiseert u voldoende verblijfplaatsen voor de gierzwaluw door het dak voor gierzwaluw geschikt te maken. Hiertoe laat u alle gevelpannen in de nieuwbouw 30 mm overhangen, zodat de daken weer beschikbaar worden voor gierzwaluw. In het ecologisch logboek wordt met foto- en meetbewijs inzichtelijk gemaakt dat daardoor geschikte verblijfplaatsen ontstaan. Indien dit technisch niet mogelijk is zullen minimaal tien inbouwkasten voor gierzwaluw worden ingebouwd in de kopgevels van diverse woningen, type IB GZ 04 van Vivara pro of vergelijkbaar in afmetingen, invliegopening en materiaalgebruik. Deze worden direct op en rondom

de locatie van de woning met verblijfplaatsen van de gierzwaluw gerealiseerd. De uiteindelijke keuze voor welke maatregel en datum van realisatie wordt in het ecologisch logboek opgenomen.

9. De tijdelijke kasten blijven tenminste één broedseizoen hangen samen met de permanente vervangende verblijfplaatsen. Het verwijderen van de tijdelijke gierzwaluwkasten mag alleen tijdens de looptijd van ontheffing en buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw plaatsvinden.

Huismus

10. Als de sloop wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden, is het niet noodzakelijk voorafgaand ongeschikt te maken. Als de sloop wel in de kwetsbare periode wordt uitgevoerd, worden de verblijfplaatsen (buiten de kwetsbare perioden) ongeschikt gemaakt door gebruik te maken van gootrollen of spouwborstels.
11. Voor gierzwaluw en huismus worden in juni-juli 2022 80 kasten geplaatst conform voorschrift 7. U legt de locatie en keuzes vast in het logboek.
12. Als permanente verblijfplaatsen realiseert u ruimte in het dak in de nieuwbouw (alle te realiseren woningen) door het vogelschroot pas na de tweede rij pannen te plaatsen, zodat het dak toegankelijk wordt als nestplaats voor huismus en ook spreeuw. Dit wordt toegepast aan beide zijden van de woning. Daarbij draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan.
13. De tijdelijke kasten blijven tenminste drie maanden hangen nadat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. Het verwijderen van de tijdelijke huismuskasten mag binnen de looptijd van de ontheffing, zolang dit gebeurt buiten de kwetsbare periode van de huismus (zie voorschrift 5).
14. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de huismus moet een ecologisch deskundige vaststellen of de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden. Als is vastgesteld dat er geen huismussen aanwezig zijn verwijdt u de nestkasten direct of maakt u de kast ontoegankelijk voor huismussen.

Spreeuw

15. Als de sloop wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare periode zoals is weergegeven in voorschrift 5, is het niet noodzakelijk voorafgaand ongeschikt te maken. Als de sloop wel in de kwetsbare periode wordt uitgevoerd, worden de verblijfplaatsen (buiten de kwetsbare perioden) ongeschikt gemaakt door gebruik te maken van gootrollen of spouwborstels.
16. Als tijdelijke vervangende verblijfplaatsen worden 10 tijdelijke spreeuwenkasten type NK SP 02 of vergelijkbaar geplaatst bij woningen van Mijande in de directe omgeving (binnen 200m), deze tijdelijke kasten zullen blijven hangen. Daarnaast plaatst u verspreid over de nieuw te bouwen woningen nog 20 extra spreeuwenkasten. Deze kasten blijven permanent aanwezig. U legt de locatie en keuzes vast in het logboek.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

17. De verblijfplaatsen moeten tenminste 5 dagen voor de aanvang van de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt zijn. Het ongeschikt maken vindt plaats door dakpannen te verwijderen. Daarnaast worden gaten van circa 1 m² in de buitenmuur gemaakt. Deze gaten worden aan alle zijden van de woning gemaakt. Ook de hoeken worden deels verwijderd. Op deze wijze wordt tocht gecreëerd in de spouw.
18. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht

geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen (meer gaten, langere wachttijd) nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

19. U heeft in april 2021 28 platte vleermuiskasten en 4 kraamkasten geplaatst bij woningen in de omgeving die niet gesloopt worden. In het logboek wordt aangetekend waar en hoe deze zijn geplaatst. U heeft dit gedaan in overeenkomst met de uitgangspunten zoals verwoord in het Kennisdocument gewone dwergvleermuis.
20. Per verloren verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden vier inbouwvoorzieningen gerealiseerd van de VMPM-serie van de firma Unitura, of vergelijkbaar. In totaal worden 72 inbouwvoorzieningen gerealiseerd, verspreid over de nieuwbouw. Indien dit bij het ontwerp technisch mogelijk blijkt, wordt in de nieuwbouw als alternatief voor de inbouwvoorzieningen natuurinclusief gebouwd, waarbij de spouwmuur toegankelijk wordt gemaakt voor gewone dwergvleermuis. U meldt via het meldpunt (meldpunt@overijssel.nl) de gemaakte keuze en verwerkt dit in het logboek. Als u de spouwmuur toegankelijk maakt, worden ook fotobewijzen en tekeningen opgenomen waaruit de geschiktheid blijkt.
21. Als vervangend verblijf voor laatvlieger laat u daarnaast alle gevelpannen in de nieuwbouw 30 mm overhangen waardoor het dakvlak weer beschikbaar wordt voor de laatvlieger. Voeg fotobewijs/ meetbewijs (van toegang en ruimte) toe aan het ecologisch logboek: zowel bij de sloop van het dak van Marijkestraat 3 (woning waar laatvlieger is aangetroffen) als bij de bouw van nieuwe woningen. Neem bij het fotobewijs enkele foto's op met een meetlint als ondersteunend bewijs voor de metingen. De sloop van Marijkestraat 3 wordt pas uitgevoerd wanneer er in andere fasen geschikte verblijven voor de laatvlieger zijn gemaakt.
22. De tijdelijke kasten, zoals vermeld in voorschrift 19, blijven tenminste hangen totdat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en minimaal zes maanden beschikbaar zijn, waarbij alleen de actieve maanden april tot en met oktober meetellen.
23. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis plaatsvinden (zie voorschrift 5) in een periode dat de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden. Als is vastgesteld dat er geen vleermuizen aanwezig zijn verwijdert u de vleermuiskasten direct of maakt u de kast ontoegankelijk voor vleermuizen. Als er wel vleermuizen aanwezig zijn, kunt u binnen de looptijd van de ontheffing nadere maatregelen nemen (bijvoorbeeld exclusion flaps) om de vleermuizen te laten vertrekken.

Egel

24. U realiseert vervangend leefgebied voor de egel door een groene inrichting van tuinen (struikgewas e.d.) en openbaar groen. Om het behoud van leefgebied voor egel te bewaken, wordt per uitvoeringsfase van de sloop en nieuwbouw op kaart aangegeven waar leefgebied (weergeven oppervlakte en geschiktheid) verdwijnt en waar (en wanneer) nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. U voegt deze administratie toe aan het ecologische logboek.
25. In afwijking van voorschrift 5 (kwetsbare perioden) kan tijdens de kwetsbare periode van de egel worden gewerkt met de volgende aanvullende voorschriften (26 en 27)
26. Voorafgaand aan het verwijderen van beplanting voert een ecologisch deskundige een controle uit om na te gaan of egels aanwezig zijn. Hierbij worden visueel gewerkt, eventueel ondersteund met kijkers met warmtebeeld en/of endoscopen. Indien na inspectie door de ecologisch deskundige

blijkt dat er geen egels aanwezig zijn in één of meerdere terreindelen, kan de vegetatie worden verwijderd en kan de grond bouwrijp worden gemaakt. Eventueel kunnen de terreindelen eerst worden uitgerasterd.

27. Indien uit de inspectie door de ecologisch deskundige blijkt dat er egels aanwezig zijn, dan worden de verblijfplaatsen van egel gemarkeerd en inclusief een zone van 1-2 m rondom tijdelijk gespaard, totdat de egels uit eigen beweging het terreindeel hebben verlaten. Als egels worden aangetroffen, meldt u de resultaten van de inspectie binnen 1 werkdag na afronding bij het meldpunt.

B.5 Actualiserend onderzoek

28. U voert in 2023 een actualiserend onderzoek uit volgens de uitgangspunten in de aanvraag (paragraaf 11.6 van het activiteitenplan). Mogelijk is op basis van de resultaten het noodzakelijk de ontheffing te wijzigen.

B.6 Overige zaken

29. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de spreeuw, de gierzwaluw, de huismus, de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de egel.
30. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT¹

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁷. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Twenterand gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Twenterand

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

⁷ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

Ook het Besluit natuurbescherming⁸ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁰ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹¹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹² niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

⁸ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹¹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹² Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw en de huismus zijn jaarrond beschermd, spreekw als dit uit de omgevingsscan blijkt. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Mijande Wonen is voornemens de wijk D' Oale Bouw in Westerhaar-Vriezenveensewijk te verduurzamen. Op basis van een bouwkundig onderzoek blijkt dat de investeringskosten van renovatie niet opwegen tegen de kosten voor sloop en nieuwbouw. De verduurzaming zal worden uitgevoerd middels de sloop en nieuwbouw. Mijande Wonen is voornemens meer dan 133 woningen in de wijk D' Oale Bouw te slopen om hiervoor 138 nieuwe, duurzame woningen te realiseren. Van deze 138 woningen worden 10 verkocht, de overige 128 blijven in bezit bij Mijande Wonen.

Figuur 1. Eindbeeld na bouw nieuwe woningen.

Bij de werkzaamheden worden de voortuinen geheel leeggehaald. Om de slopers de ruimte te geven wordt alles binnen 2 meter van de bestaande woningen verwijderd (ook aan de zijkant en achterzijde van de woningen). Mijande Wonen beoogt verder zoveel mogelijk van de bouwsels op de kavels te behouden, evenals het aanwezige groen.

De sloop en nieuwbouw van de woningen zal in zes fasen worden uitgevoerd, de precieze planning is echter nog niet bekend. Vermoedelijk wordt de sloop van de woningen binnen 4-6 jaar uitgevoerd. De eerste woningen worden gesloopt in de tweede helft van 2022, de laatste sloopwerkzaamheden vinden plaats eind 2026. De eerste nieuwbouw vindt plaats begin 2023, de laatste nieuwbouwfase vindt plaats halverwege 2026. De sloopfasen vinden plaats na afronding van de voorgaande nieuwbouwfase.

C.2.2 Doel van het project

Het doel is het verduurzamen en het creëren van een toekomstbestendige woningvoorraad, welke gemakkelijker is te behouden en te beheren. Dit alles moet de leefbaarheid in de wijk ten goede komen. Aanplant van groen verhoogt de leefbaarheid nog verder, voor mensen en dier.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹³	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ¹⁴	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ¹⁵
gierzwaluw		X		
huismus		X		
spreeuw		X		
gewone dwergvleermuis			X	
laativlieger			X	
egel				X

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 juni 2022 tot en met 1 juni 2027.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Eelerwoude, 1 maart 2022. Wet natuurbescherming D' Oale Bouw Westerhaar-Vriezenveensewijk. 202944;

¹³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

- Eelerwoude, 4 februari 2022. Notitie nadere onderzoeken D'Oale Bouw Westerhaar-Vriezenveensewijk. 220124;
- Eelerwoude, 24 september 2019. Flora en faunaonderzoek Westerhaar-Vriezenveensewijk. Renovatie en sloop D'Oale bouw. 9388.;
- Eelerwoude, Nader onderzoek Wnb Oale bouw Westerhaar 2021 P200527 (1).pdf Nader onderzoekbeschermden soorten. Sloop en nieuwbouw D'Oale Bouw Westerhaar-Vriezenveensewijk. 200527;
- Afbeelding plangebied;
- Asbestrapportages;
- Machtiging.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 1 maart 2022 ontvangen. Op 12 mei 2022 zijn per e-mail aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 13 juni 2022¹⁶ ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de kennisdocument van de betrokken soorten bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermden soorten. In het rapport Projectplan D'Oale Bouw¹⁷ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Bureauonderzoek, landelijke verspreidingsgegevens en eigen gegevens Eelerwoude;
- Nader onderzoek naar gierzwaluw, huismus en vleermuizen in 2019 (deels);
- Nader onderzoek naar gierzwaluw, huismus, vleermuizen en egel in 2021 (gehele plangebied).

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek zodanig is uitgevoerd dat aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen van de onderzochte soorten op een adequate wijze kon worden vastgesteld. De onderzoeken naar de gierzwaluw en de huismus zijn uitgevoerd volgens de in de kennisdocumenten beschreven wijze. De onderzoeken naar vleermuizen volgen het vleermuisprotocol 2017. Tijdens de bezoeken voor andere soorten zijn nestplaatsen van de spreeuw en het leefgebied voor de egel in kaart gebracht.

Er zijn verschillende verblijfplaatsen vastgesteld van gierzwaluw, huismus, spreeuw, gewone dwergvleermuis, laatvlieger. Daarnaast is geschikt leefgebied van egel aanwezig met mogelijke verblijfplaatsen.

Aangezien de onderzoeken op het moment van aanvraag deels 3 jaar oud zijn en mogelijk verouderd op het moment dat werkzaamheden worden aangevangen, bestaat er een risico dat de aanwezige soorten van welke verblijfplaatsen door eerdere werkzaamheden verloren gaan, zich verplaatsen naar de objecten die in een later stadium worden gesloopt. Ook kunnen soorten zich binnen het plangebied verplaatsen naar andere verblijfplaatsen of zich daar nieuw vestigen. U stelt voor in 2023 een beperkte onderzoeksinspanning te doen als actualisatie van het basisonderzoek voor de gebouwen die in een later stadium worden gesloopt bestaande uit:

- 1 ronde op een ochtend (huismus);
- 1 avondronde met 2 personen in het voorjaar (vleermuizen en gierzwaluw);
- 1 ochtendronde met 1 persoon in het voorjaar (vleermuizen);
- 1 nachtronde voor massawinter en balts in het najaar (vleermuizen).

¹⁶ Kenmerk provincie D2022-6-001559

¹⁷ Hoofdstuk 11 pagina 30 tot en met 36

Het resultaat wordt na afloop (najaar 2023) bij ons aangeleverd. Op basis van deze resultaten vraagt u mogelijk ontheffing aan voor nieuw gevonden verblijfplaatsen of voert u wijzigingen door in de voorgenomen maatregelen. Wij stemmen in met deze benadering en nemen deze op in de voorschriften.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan de volgende verblijfplaatsen verloren:

- 2 nestplaatsen van de gierzwaluw;
- 5 nestplaatsen van de spreeuw;
- 68 nestplaatsen van de huismus;
- 6 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 8 zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 10 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van de laatvlieger;
- 9.000 m² leefgebied met mogelijke verblijfplaatsen van de egel (tijdelijke aantasting).

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de betrokken soorten, worden door ons als afdoende beoordeeld. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de betrokken soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Gierzwaluw

- Ongeschikt maken of sloopwerkzaamheden uitvoeren buiten kwetsbare periode. Voor de gierzwaluw is dit de periode 15 april-15 augustus. Dit is alleen noodzakelijk voor de woning aan de Borggrevestraat 5. Aangezien de sloop, bouwrijp maken en nieuwbouw in 30 weken kunnen worden uitgevoerd, is het mogelijk dit geheel buiten de broedperiode te laten plaatsvinden. We nemen daarom een voorschrift op wat vraagt om deze woning buiten de kwetsbare periode te slopen of ruim daarvoor ongeschikt te maken, waarbij ook al permanente alternatieve verblijfplaatsen zijn gerealiseerd.
- Voor gierzwaluw en huismus worden in juni 2022 80 kasten geplaatst van het type NK GZ 08 of vergelijkbaar in afmetingen, invliegopening en materiaalgebruik.
- In de nieuwbouw wordt het dak voor gierzwaluw geschikt gemaakt door alle gevelpannen in de nieuwbouw 30 mm te laten overhangen, zodat de daken weer beschikbaar worden voor gierzwaluw. Indien dit niet mogelijk is zullen minimaal tien inbouwkasten voor gierzwaluw worden ingebouwd in de kopgevels van diverse woningen, type IB GZ 04 van Vivara pro of vergelijkbaar in afmetingen, invliegopening en materiaalgebruik. Wij nemen een aanvullend voorschrift op waarin wordt gevraagd de uiteindelijke keuze en datum van realisatie te melden en dit ook vast te leggen in het ecologisch logboek.

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw wordt beoordeeld als gunstig. Tijdens en na afronding van de werkzaamheden zijn er weer mogelijkheden voor de soort gecreëerd waardoor zij in de toekomstige situatie weer in de woningen tot broeden kunnen komen. Hiernaast zullen ook tijdelijke maatregelen worden getroffen. Gezamenlijk wordt er hiervoor gezorgd dat er altijd voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig zijn voor gierzwaluwen in het plangebied. Er is hierdoor geen sprake van een negatief effect op de lokale gunstige staat van instandhouding van gierzwaluwen.

Huismus

- Ongeschikt maken of sloopwerkzaamheden uitvoeren buiten kwetsbare periode. Voor de huismus is dit de periode 15 maart-15 augustus, alsmede perioden met vorst in de winterperiode.
- Als de sloop wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden, is het niet noodzakelijk voorafgaand ongeschikt te maken. Als de sloop wel in de kwetsbare periode wordt uitgevoerd, worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door gebruik te maken van gootrollen of spouwborstels.
- Voor gierzwaluw en huismus worden in juni 2022 80 kasten geplaatst van het type NK GZ 08 of vergelijkbaar in afmetingen, invliegopening en materiaalgebruik.

- In de nieuwbouw wordt vogelschroot pas na de tweede rij pannen geplaatst, zodat het dak toegankelijk wordt als nestplaats voor huismus en ook spreeuw. Dit wordt toegepast aan beide zijden van de woning. Op deze manier worden 128 woningen aan beide zijden vanaf de dakgoot tot aan de derde panlat toegankelijk voor huismus (en spreeuw).
- Er wordt gefaseerd gewerkt. De sloop en nieuwbouw vindt per ongeveer 25 woningen plaats in 6 fasen. Elke fase wordt geheel afgerond, zodat weer nieuwe verblijfplaatsen aanwezig zijn na elke fase.
- Voor de sloop is het noodzakelijk de voortuinen en het groen 2 meter rondom de woningen te verwijderen. De rest van de tuininrichting blijft behouden. Het verwijderen van beplanting wordt zo veel mogelijk beperkt. Daar waar het verwijderen van beplanting nodig is, wordt dit buiten de kwetsbare periode (november t/m april) uitgevoerd. Het verwijderen wordt ook handmatig en onder begeleiding van een ecologisch deskundige uitgevoerd.
- Uitgaande van het verlies van 40 woningen en de bouw van 20 nieuwe woningen per jaar worden 80 tijdelijke huismuskasten, 10 tijdelijke gierzwaluwkasten en 10 tijdelijke spreeuwenkasten geplaatst bij woningen van Mijande in de directe omgeving (200 meter).

De landelijke staat van instandhouding van de huismus wordt beoordeeld als matig ongunstig (SOVON). De soort wordt in het gehele land aangetroffen maar laat een dalende trend zien. Doordat mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen blijven er altijd voldoende broedlocaties beschikbaar, en doen de werkzaamheden geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de huismus. De staat van instandhouding van huismus in een wijk is mede afhankelijk van de beschikbaarheid van leefgebied in de vorm van groene inrichting van tuinen. Doordat de sloop en nieuwbouw gefaseerd wordt uitgevoerd en de achtertuinen (waarin het meeste groen zich bevindt) ongemoeid wordt gelaten, blijft ten allen tijde voldoende functioneel leefgebied behouden.

Spreeuw

- Ongeschikt maken of sloopwerkzaamheden uitvoeren buiten kwetsbare periode. Voor de spreeuw is dit de periode 15 april – 30 juni;
- Als de sloop wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden, is het niet noodzakelijk voorafgaand ongeschikt te maken. Als de sloop wel in de kwetsbare periode wordt uitgevoerd, worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door gebruik te maken van gootrollen of spouwborstels, of op een andere wijze fysiek ontoegankelijk gemaakt. (dit ongeschikt maken moet dan wel buiten de kwetsbare periode worden uitgevoerd);
- Er worden 10 tijdelijke spreeuwenkasten type NK SP 02 of vergelijkbaar geplaatst bij woningen van Mijande in de directe omgeving (binnen 200m), deze tijdelijke kasten zullen blijven hangen. Daarnaast worden verspreid over de 128 nieuwe woningen nog 20 extra spreeuwenkasten opgehangen.

De spreeuw komt in grote delen van Nederland voor. Over heel Nederland is de gunstige staat van instandhouding van de soort als broedvogel matig ongunstig, als niet-broedvogel stabiel (Sovon Vogelonderzoek Nederland). Binnen het plangebied blijft de gunstige staat van instandhouding van de soort door het nemen van maatregelen gewaarborgd. Ook blijft het leefgebied in de vorm van de tuinen behouden.

Gewone dwergvleermuis / laatvlieger

- Ongeschikt maken of sloopwerkzaamheden uitvoeren buiten kwetsbare periode. In de aanvraag is dit weergegeven als van begin december tot en met maart. Aangezien zomer- of paarverblijfplaatsen ook als winterverblijf kunnen worden gebruikt, kan dit negatieve effecten zoals insluiten of doden veroorzaken. Daarnaast is de voortplantingsperiode een kwetsbare periode. In de voorschriften is als voorkeursperiode voor uitvoering opgenomen het voorjaar en tijdens de paarperiode.
- Het ongeschikt maken vindt plaats door dakpannen te verwijderen. Daarnaast worden gaten van circa 1 m² in de buitenmuur gemaakt. Deze gaten worden aan alle zijden van de woning gemaakt. Ook de hoeken worden deels verwijderd. Op deze wijze wordt tocht gecreëerd in de spouw.

- Aanvullend is dat na het ongeschikt maken een controle noodzakelijk voordat de verdere sloop plaats kan vinden. Wij nemen een voorschrift op dat vraagt om 5 dagen of langer na het ongeschikt maken een controle met BAT detector uit te voeren (onder voor vleermuizen geschikte omstandigheden). Als er nog vleermuizen worden aangetroffen is het noodzakelijk additionele maatregelen (meer tocht) te realiseren en na enkele dagen de controle te herhalen. Als er geen vleermuizen meer aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden plaatsvinden.
- In april 2021 zijn 28 platte vleermuiskasten en 4 kraamkasten geplaatst bij woningen in de omgeving die niet gesloopt worden. Doordat in zes fasen wordt gewerkt, na afronding van de fasen permanente verblijfplaatsen beschikbaar zijn en per fase niet meer dan 8 verblijfplaatsen worden aangetast, is dit voldoende om het aanbod aan potentiële verblijfplaatsen te waarborgen. De laatvlieger is kieskeurig wat betreft zijn verblijfplaats en wordt nagenoeg nooit aangetroffen in vleermuiskasten. In de directe omgeving van de te slopen woningen zijn echter voldoende woningen met een vergelijkbare bouwstijl die eveneens geschikt zijn als verblijfplaats. Deze woningen blijven behouden. Daarnaast zullen de eerste fasen van de sloop/nieuwbouw met nieuwe verblijfplaatsen voor laatvlieger zijn afgerond op het moment dat de woning met de verblijfplaats van laatvlieger wordt gesloopt. Op deze manier zijn er ook voor de laatvlieger ook tijdelijk voldoende alternatieven aanwezig.
- Per verloren verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden vier inbouwvoorzieningen gerealiseerd van de VMPM-serie van de firma Unitura, of vergelijkbaar. In totaal worden 72 inbouwvoorzieningen gerealiseerd, verspreid over de nieuwbouw. Indien dit bij het ontwerp technisch mogelijk blijkt, wordt in de nieuwbouw als alternatief voor de inbouwvoorzieningen natuurinclusief gebouwd, waarbij de spouwmuur toegankelijk wordt gemaakt.
- Als vervangend verblijf voor laatvlieger laat u daarnaast alle gevelpannen in de nieuwbouw 30 mm overhangen waardoor het dakvlak weer beschikbaar wordt voor de laatvlieger. Dit biedt de best mogelijke benadering van bestaande verblijfplaatsen in het dakvlak. Of dit succesvol is hangt mede af van de ruimte die er in het dakvlak is. Voeg daarom fotobewijs/ meetbewijs (van toegang en ruimte) toe aan het logboek: zowel bij de sloop van het dak van Marijkestraat 3 (woning waar laatvlieger is aangetroffen) als bij de bouw van nieuwe woningen. Neem bij het fotobewijs enkele foto's op met een meetlint als ondersteunend bewijs voor de metingen. De sloop van Marijkestraat 3 vindt volgens planning plaats in fase 4. Voorafgaand moeten al vervangende verblijven in woningen zijn gerealiseerd.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is recent als 'onbekend' beoordeeld¹⁸. Dat de staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld heeft waarschijnlijk te maken met de druk waaronder verblijfplaatsen staan. Door de genomen maatregelen komt de functionaliteit van de leefomgeving van gewone dwergvleermuis niet in het geding, voor alle functies worden geschikte alternatieven aangeboden.

De laatvlieger staat op de Rode Lijst als 'kwetsbaar' en de populatietrend laat een matige afname zien. De landelijke staat van instandhouding van laatvlieger wordt beoordeeld als 'matig ongunstig'. Laatvlieger is geheel of voornamelijk afhankelijk van gebouwen in zowel zomer als winter. Er zijn zorgen over een mogelijke afname als gevolg van renovatie en isolatie. De reproductiesnelheid van laagvliegers is laag: één jong per jaar. Doordat tijdelijke en permanente mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen doen de werkzaamheden geen afbreuk aan de lokale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Er blijven in de omgeving steeds mogelijkheden voor verblijfplaatsen aanwezig.

Egel

Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de egel. In de kwetsbare perioden wordt voorafgaand een controle op aanwezigheid uitgevoerd. Dit is goed mogelijk in de beperkte oppervlakte per (voor)tuin. Als egel aanwezig is wordt een

¹⁸ Wageningen UR. Vogel en Habitatrichtlijnrapportage 2019.

deel ongemoeid gelaten tot de egels uit zich zelf zijn vertrokken. Als egels niet aanwezig zijn wordt een terreindeel uitgerasterd, of wordt vegetatie direct verwijderd.

Het totaal aan geschikte leefgebied wat tijdelijk verloren gaat betreft maximaal 9.000 m². Dit betreft met name geschikte voortuinen en de beplanting direct rondom de woningen. De achtertuinen blijven behouden (met grotere oppervlakte). Na de nieuwbouw worden voortuinen opnieuw ingericht. Aangezien gefaseerd wordt, gaat het volledige geschikte leefgebied niet tegelijkertijd verloren. Naast de achtertuinen is er nog een groot deel openbaar groen aanwezig rond de woningen. Dit openbaar groen in de omgeving blijft behouden. De te verwijderen voortuinen zijn beperkt geschikt voor egel, de hoeveelheid struiken en lage beplanting is beperkt. U geeft aan dat in de nieuwe situatie door de aanplant van groen meer leefgebied beschikbaar komt.

Wij onderschrijven de conclusie dat door de gefaseerde werkwijze en het steeds terugkomen van geschikt leefgebied geen additionele maatregelen nodig zijn. Wel vragen wij in de voorschriften het verdwijnen en terugkomen van groen inzichtelijk te maken en bij te houden.

Sinds 1994 staat de egel op de rode lijst. In 2009 is de status gewijzigd in 'onvoldoende gegevens'. In 2019 heeft de provincie Overijssel de egel van de vrijstellingslijst gehaald omdat de staat van instandhouding onvoldoende vaststaat. De verwachting is dat netto er voldoende leefgebied voor de egel blijft bestaan en dat er door de aanplant van meer groen een uitbreiding van leefgebied plaatsvindt. Hierdoor blijft lokaal voldoende leefgebied beschikbaar en komt de lokale staat van instandhouding niet in gevaar.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop en nieuwbouw van woningen in D'Oale Bouw te Westerhaar-Vriezenveensewijk leiden tot het vernietigen van nesten en verblijfplaatsen. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2, artikel 3.5, lid 4 of artikel 3.10 lid 1b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Het project is locatiegebonden. Een alternatieve inrichting of wijze van uitvoering is niet van toepassing. Uit het bouwkundig onderzoek is gebleken dat verduurzamen van de woningen minder duurzaam is dan sloop en nieuwbouw. Tevens gaan bij verduurzaming de verblijfplaatsen eveneens verloren en zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. In de werkwijze wordt maximaal rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Ook in de planning wordt hiermee rekening gehouden door gefaseerd te werken, buiten de kwetsbare periode te werken of gebouwen voorafgaand ongeschikt te maken.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig;

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (vogelsoorten)
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (vleermuissoorten);
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (egel)

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang afdoende is onderbouwd. De woningen binnen het plangebied zijn sterk verouderd, niet levensloopbestendig en niet duurzaam. Hierdoor voldoet het binnenklimaat en de leefbaarheid van de woningen niet meer aan de hedendaagse normen. Het leefklimaat voor de bewoners. Verouderde woningen in slechte staat resulteren daarnaast vaak in tocht en vocht met bijvoorbeeld schimmels en luchtwegklachten tot gevolg. Daarnaast is uit inventarisaties

gebleken dat op meerdere locaties in de woningen asbest is verwerkt. De nieuwbouw zorgt voor een verbeterde leefomgeving voor bewoners, maar ook omwonenden en bezoekers van de wijk. Ook klimaatadaptatie is hierbij meegenomen. Doordat wordt gesloopt en gebouwd, is er sprake van een ruimtelijke inrichting.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁰. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

¹⁹ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁰ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

E. Bijlage 1. Tabel adressen en fasering

Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Fase 5	Fase 6
Veenstraat 2	Borggrevestraat 40	Veenstraat 38	Veenstraat 81	Borggrevestraat 1	Veenstraat 64
Veenstraat 4	Borggrevestraat 41	Veenstraat 38a	Veenstraat 83	Borggrevestraat 2	Marijkestraat 11
Veenstraat 5	Borggrevestraat 43	Veenstraat 40	Veenstraat 85	Borggrevestraat 3	Marijkestraat 13
Veenstraat 6	Borggrevestraat 44	Veenstraat 41	Veenstraat 87	Borggrevestraat 4	Oranjestraat 51
Veenstraat 7	Borggrevestraat 45	Veenstraat 42	Veenstraat 89	Borggrevestraat 5	Oranjestraat 53
Veenstraat 8	Borggrevestraat 47	Veenstraat 43	Veenstraat 91	Borggrevestraat 7	
Veenstraat 9	Borggrevestraat 48	Veenstraat ?	Veenstraat ?	Borggrevestraat 8	
Veenstraat 10	Borggrevestraat 49	Veenstraat 45	Veenstraat 93	Borggrevestraat 9	
Veenstraat 11	Borggrevestraat 50	Veenstraat 47	Veenstraat 95	Borggrevestraat 10	
Veenstraat 12	Borggrevestraat 51	Veenstraat 49	Veenstraat 97	Borggrevestraat 11	
Veenstraat 13	Borggrevestraat 53	Veenstraat 51	Veenstraat 99	Borggrevestraat 13	
Veenstraat 14	Borggrevestraat 54	Veenstraat 53	Veenstraat 101	Borggrevestraat 14	
Veenstraat 15	Borggrevestraat 55	Veenstraat 55	Veenstraat 103	Borggrevestraat 15	
Veenstraat 16	Borggrevestraat 56	Veenstraat 57	Marijkestraat 3	Borggrevestraat 16	
Veenstraat 17	Borggrevestraat 60	Veenstraat 59	Marijkestraat 5	Borggrevestraat 17	
Veenstraat 18	Borggrevestraat 62	Veenstraat 61	Marijkestraat 7	Borggrevestraat 19	
Veenstraat 19	Borggrevestraat ?	Veenstraat 63	Marijkestraat 9	Borggrevestraat 20	
Veenstraat 20	Borggrevestraat ?	Veenstraat 65	Margrietstraat 4	Borggrevestraat 21	
Veenstraat 21	Borggrevestraat ?	Veenstraat 67	Margrietstraat 6	Borggrevestraat 22	
Veenstraat 22	Borggrevestraat ?	Veenstraat ?	Margrietstraat 8	Borggrevestraat 23	
Veenstraat 23		Veenstraat 69	Margrietstraat 10	Borggrevestraat 25	
Veenstraat ?		Veenstraat 71		Borggrevestraat 26	
Veenstraat 24		Veenstraat 73		Borggrevestraat 27	
Veenstraat 25		Veenstraat 75		Borggrevestraat 28	
Veenstraat 26		Veenstraat 77		Borggrevestraat 29	
Veenstraat 27		Veenstraat 79		Borggrevestraat 30	
Veenstraat 28				Borggrevestraat 31	
Veenstraat 29				Borggrevestraat 32	
Veenstraat 30				Borggrevestraat 33	
Veenstraat 31				Borggrevestraat 35	
Veenstraat 32				Borggrevestraat 37	
Veenstraat 33				Borggrevestraat 39	
Veenstraat 34					
Veenstraat 35					
Veenstraat 36					
Veenstraat 37					
Veenstraat 39					